

Модуль 2. Контроль за виконанням документів

Тема № 3. Особливості організації роботи з документами.

Тема уроку №29: Сучасні інформаційні технології роботи з документами

Мета: сформувати поняття послуг в сучасному суспільстві, розвивати вміння застосовувати теоретичні знання на практиці, виховувати інтерес до професії.

Матеріал уроку:

Управління документацією є невід’ємною частиною загальної системи управління підприємством, установою, організацією (далі – установою). Інформація належить до основних ресурсів, які використовує установа, поряд з людськими ресурсами, капіталом, матеріалами й технологією. В усіх країнах з високим рівнем розвитку економіки з сер. 1990-х рр. приділяється значна увага методам управління документованою інформацією з огляду на зростання обсягів її автоматизації. Як наслідок, актуальними є дослідження вчених та експерименти практиків у сфері управління документованою інформацією, спрямовані на перегляд технології традиційного діловодства і перехід до створення вискоєфективних систем управління всім комплексом документаційно-інформаційних ресурсів. Україна не залишилася осторонь цих процесів. У її інформаційній інфраструктурі відбуваються суттєві зміни, зумовлені продовженням інтеграції України до світового інформаційного простору, впровадження прогресивних інформаційних технологій, автоматизації канцелярської праці, що вплинуло на характер документів та діловодства в цілому. Одночасно спостерігається певне відставання вітчизняної теоретичної та методичної бази від потреб сучасної організації роботи зі службовими документами, однією з причин якого виступає відсутність систематичного вивчення зарубіжного досвіду та його творчого застосування у практиці діловодства України [1, с. 3]. Зовнішньою ознакою переходу більшості країн до інформаційного суспільства стало застосування перед назвою держави латинської літери «е», що означає появу «Електронних США» (e-USA), «Електронної Європи» (e-Europe), «Електронної Франції» (e-France), «Електронної Великобританії» (e-Great Britain). Безумовно, в цей ряд входить і Україна, про що свідчить прийняття цільової програми «Електронна Україна» (e-Ukraine). Поняття «Електронна Україна» насамперед включає органи державної влади та місцевого самоврядування, тоді як у західних країнах на першому плані – посилення контролю громадян над урядом, для чого вводяться публічні оціночні показники його діяльності. В Україні таких програм ще немає. Таким чином, метою «електронного уряду» є доступна для всіх оновлювана інформація органів публічної влади. Тільки держава може вирішити завдання створення в режимі он-лайн нових механізмів, які оптимізують спілкування громадян з бюрократичними інстанціями.

Зокрема, надати населенню необхідну для особистого відвідування інформацію щодо розподілу функцій між підрозділами, приймальні години, списку необхідних документів, бланків заяв, анкет. Для вирішення проблеми переносу в он-лайн формальних відносин з громадянами, а саме для подолання «цифрової нерівності», передбачається відкрити електронні

приймальні, але для обслуговування техніки, консультування громадян необхідні фахівці. Таким чином, і в цьому випадку контакт громадян з «електронним урядом» без посередників не стане ефективним, не говорячи про додаткові фінансові витрати та ймовірність черг в електронних приймальнях. Досвід інших країн показує, що там проблема «цифрової нерівності» вирішується за допомогою вже наявної мережі комп'ютерних кафе і клубів. Причому такі клуби на Заході дуже популярні, незважаючи на високий рівень інтернетизації. У США, наприклад, за останні два роки кількість таких клубів зросла в десятки разів. Уряди Великої Британії, Швеції та інших розвинених європейських країн реалізують спеціальні програми з розвитку інтернет-кафе для забезпечення масового доступу населення до мережі Інтернет. В Україні нині діє близько 4 тис. комп'ютерних клубів та Інтернет-кафе, на їхній основі і можна створити систему електронних приймалень. Аналіз проблеми показує, що наша держава ще не готова використовувати переваги, які дає мережа Інтернет, однак за нею перевага у зміцненні своїх позицій в мережі Інтернет, принаймні доти, доки там не з'явилися інші юрисдикції, що не визнають державних кордонів і зможуть скласти їй конкуренцію у віртуальному просторі. Зважаючи на те, що прийняті владою рішення на різних рівнях безпосередньо стосуються життєво важливих інтересів суспільства і покликані забезпечувати стійкий його розвиток, суспільство вкрай зацікавлене в докладному, кваліфікованому і зрозумілому для всіх висвітленні основних питань, пов'язаних з підготовкою і прийняттям рішень. Актуальність цієї проблеми загострилася у зв'язку з розумінням людством, складності й неоднозначності світу, у якому воно живе. А некомпетентність чи безвідповідальність влади занадто часто обумовлює прийняття рішень із непередбачуваними наслідками, після чого порушується стійкість розвитку, виникають конфліктні ситуації. Вихід із такої ситуації вбачається в забезпеченні прав громадян на вільний доступ до інформації та її структуруванні. Дотримуючись цих умов та використовуючи сучасні інформаційні технології, а саме локальних і глобальних комп'ютерних мереж, системи віртуальної реальності, кожен громадянин одержує можливість переконатися в правильності пропонованих заходів, право погоджуватися з ними і вільно висловлювати щодо цього власну думку [2]. Утім, пізній старт розвитку електронних послуг держави в Україні дозволяє уникнути десятирічний досвід помилок, запровадити вже випробувані сучасні моделі, що довели свою ефективність. Міжнародний досвід у цій царині відрізняється досить суттєво. Певною мірою він залежить не лише від культурних традицій – наприклад, суттєвий ступінь децентралізації влади в Швеції та директивна централізована модель у

південній Кореї, – а також від часу, коли ці рішення впроваджувались. Так, країни, які почали впровадження електронних послуг раніше, не могли будувати інформаційні системи із суттєвою концентрацією обчислювальних потужностей. Одже, в таких країнах системи мають ознаки розпорошеності інформаційних ресурсів, що вже сьогодні ставить гостро питання взаємодії або концентрації (Швеція, Норвегія, Німеччина). Ще у 90-ті один з піонерів електронного урядування Фінляндія обрала шлях розмаїття, що, як їм здавалося, відповідало духу децентралізації. Але у 2000-і була змушена витратити 60 мільйонів євро, аби створити єдину платформу для надання уніфікованих електронних сервісів своїм громадянам. Тож, країни, які почали розвиток пізніше, більше схиляються до систем, що задовольняють концепцію one-stop-shop та мають централізовані архітектури (Естонія, Литва, Чехія, Катар та ін.). Централізовані державні портали мають переваги не лише з точки зору зручності для громадян, але й з точки зору реалізації моделі проактивного підходу, рекомендованого ООН – це коли держава матиме змогу спілкуватися з громадянином напряму через його особистий кабінет, запрошуючи на вибори чи надсилаючи повідомлення, що підходить до кінця термін дії ліцензії. У рамках проекту ePUAR єдиний спосіб надання послуг сьогодні реалізує і Польща [3]. Таким чином, для успішної автоматизації управління документованою інформацією в Україні перш за все необхідно: розробити та затвердити стандарти з управління документацією; зобов'язати державні структури полегшити громадянам доступ до їх інформації; розробити концепцію надання населенню послуг онлайн, основною метою якої було б створення таких умов, коли громадянам надавався однаковий доступ до інформації та послуг всієї адміністративної структури держави, а органи публічної влади були б відкриті цілодобово і без вихідних; подавати пропозиції й одержувати відгуки на них в інтерактивному режимі за допомогою електронної пошти, що дозволить значно спростити процедури масового опитування населення з найрізноманітніших питань; дистанційно надавати послуги нотаріуса, послуги щодо запису актів громадянського стану, реєстрації транспортних засобів, оплати комунальних послуг, надання соціальної допомоги.

Домашнє завдання:

1. § 1, ст.125-129, конспект
2. Яка система документів необхідна для створення керуючої компанії?

Відповіді надсилати на адресу anylesik@gmail.com. В темі листа зазначаєте прізвище, групу, назву предмета; в тексті листа – номер та дату уроку.

Модуль 2. Контроль за виконанням документів

Тема № 3. Особливості організації роботи з документами.

Тема уроку №30: Персональні дані та шляхи їх захисту в документа.

Мета: засвоїти поняття персональних даних в сучасному суспільстві, розвивати вміння застосовувати теоретичні знання на практиці, виховувати інтерес до професії.

Матеріал уроку:

Порядок роботи з персональними даними і правила, яким має відповідати Інтернет-магазин:

Порядок збирання, зберігання та обробки персональних даних врегульовано Законом України “Про захист персональних даних” (Закон [номер 2297-VI від 1 червня 2010 року](#)).

Позитивним положенням згаданого Закону є можливість врегулювати відносини з користувачем у цифровій формі. Нормами Закону передбачено, що для інформаційно-телекомунікаційних систем, якими серед іншого є веб-сторінки Інтернет-магазинів і їх супутні мобільні додатки, є можливість отримання дозволу в електронному вигляді та врегулювання відносин шляхом укладення “цифрових” публічних договорів приєднання.

Разом з тим, декількох речень на веб-сайті про начебто згоду користувача на обробку його персональних даних буде явно недостатньо. Закон чітко вказує на те, що мета збору і обробки персональних даних має бути сформульована конкретно і доведена до відома користувачів. Крім того, Ви зобов’язані попередити про обсяг відомостей які збираєте, порядок їх обробки і використання, строки зберігання.

Як було сказано, всі наведені питання вирішуються написанням для Інтернет-магазину публічного договору приєднання у формі Політики Конфіденційності або Положення про конфіденційність Інтернет-сайту. Відповідно до Закону згода користувача на обробку персональних даних та вчинення пов’язаних з цим дій має бути однозначною. Тому по кожній позиції відомостей, що Ви збираєте, має бути сформовано оферту та акцепт, з їх закріпленням в тексті публічної угоди.

Відповідальність Інтернет-магазинів за порушення вимог законодавства про персональні дані:

Порушення передбаченого порядку збирання, зберігання, обробки і поширення персональних даних тягне за собою цивільно-правову, адміністративну, а у певних випадках і кримінальну відповідальність. Так, по-перше, користувач може подати на Вас скаргу до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а надалі і цивільний позов до суду. По-друге, передбачено адміністративну відповідальність, закріплену у наступних статтях Кодексу України про адміністративні правопорушення:

- стаття 188-39 “Порушення законодавства у сфері захисту персональних даних”;
- стаття 188-40 “Невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини”.

Зокрема, частиною 4 статті 188-39 Кодексу передбачено, що недодержання порядку захисту персональних даних, що призвело до незаконного доступу до них або порушення прав суб’єкта персональних даних (тобто користувача/покупця), – тягне за собою накладення штрафу на громадян від ста до п’ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а на підприємців – від трьохсот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

І це все за одне порушення! А скільки користувачів замовляють товар на Вашому сайті щомісяця і залишають при цьому свої персональні дані?

Професійна розробка Положення про конфіденційність або Політики Конфіденційності для Інтернет-магазину в середньому коштує в сотні разів менше за витрати на врегулювання спорів і вирішення інших юридичних негараздів.

Незаконне збирання персональних даних через Інтернет-магазин – підстава для відкриття кримінального провадження.

Якщо збір персональних даних без дозволу користувача призвів до несприятливих для особи наслідків, то Вас можуть притягнути навіть до кримінальної відповідальності за вчинення злочину. Склад злочину передбачено статтею 182 Кримінального кодексу України – “Порушення недоторканності приватного життя”.

Наприклад, за незаконне збирання, зберігання, використання, знищення, поширення конфіденційної інформації про особу або незаконну

зміну такої інформації передбачено покарання аж до позбавлення волі. Статтею 182 Кримінального кодексу України передбачено таку санкцію – штраф від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботами на строк до двох років, або арешт на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років.

Той самий злочин, вчинений повторно, або якщо заподіяно істотну шкоду правам, свободам та інтересам особи, тягне за собою ще суворішу відповідальність – арешт на строк від трьох до шести місяців або обмеження волі на строк від трьох до п'яти років, або позбавленням волі на той самий строк.

Домашнє завдання:

- 1) с.129-134, конспект
2. Пояснити принципи функціонування інтернет-магазину.

Відповіді надсилати на адресу anylesik@gmail.com. В темі листа зазначайте прізвище, групу, назву предмета; в тексті листа – номер та дату уроку.